

Ir-Rispons taç- Çittadini għad- dizinformazzjoni

id-Debunking Handbook 2020, il-Kodiçi ta' kondotta biex tindirizza d-dizinformazzjoni, u 7 modi kif tippotegi lilek innifsek kontra informazzjoni qarrieqa (Arizona State University) fihom pariri prattiçi u utli dwar kif għandek tindirizzata d-dizinformazzjoni.

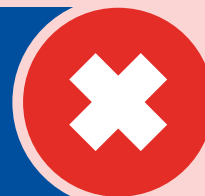
References:

¹ *The Debunking Handbook 2020*
<https://skepticalscience.com/docs/DebunkingHandbook2020.pdf>

² *Rules of Engagement for Handling Disinformation - 2022 edition*
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/14279253/KS-GQ-22-003-EN-N.pdf/d0017a54-e394-3887-d4ce-875aea0606fe?t=1643963795410>

³ <https://news.asu.edu/20200407-solutions-7-ways-protect-yourself-against-misinformation>

X'MA GĦANDEKX TAGĦMEL

Tinvolvi ruhek direttament ma' dawk li jxerrdu d-dizinformazzjoni, eż. fuq il-media soċjali

Dan jagħmlek vulnerabbli għal kontroattakki bħal akkużi ta' "aħbarijiet foloz" u jipprovoka saħansitra aktar attackki.

Tirrepeti l-kontenut tad-dizinformazzjoni ("il-mit") u semmih bħala tali, qabel tipprovdi l-informazzjoni t-tajba u d-data korretta

Dan jista' deliberatament jintuża hażin bħala konferma tad-dizinformazzjoni pprovduta, inaqas is-setgħa ta' fatti oġġettivi u l-effettività tal-argumentazzjoni u l-pożizzjonijiet.

Tgħaġġel biex tbiegħed ruhek b'mod miftuħ min-narrattiva tal-akkużatur, fil-każ ta' baraġġ ta' attackki negattivi

minflok ippjana bir-reqqa l-passi li jmiss billi tfassal twegjibiet kredibbli u dokumentati sew.

Issemmi direttament il-messaġġ ta' dizinformazzjoni/isem min qed ixerridha meta dan ma jkunx meħtieġ.

Tibza' tneħhi d-dizinformazzjoni

M'hemm l-ebda evidenza li t-tneħhija se tikkawża effett negattiv, ħlief f'ċirkostanzi limitati meta l-opinjoni jiet tad-dinja tan-nies qed jiġu sfidati.

X'GĦANDEK TAGĦMEL

Toqgħod attent minn fejn qed jiġu l-aħbarijiet tiegħek

Jekk ġejjin minn media soċjali (Facebook, Instagram jew X), kun af li jistgħu ma jkunux veru. Staqsi lilek innifsek, "Mingħand min ġejjin u x'inhu l-isfond?" Jekk l-artiklu li taqra jagħmel akkużi, staqsi lilek innifsek, "Min jibbenefika minn dan? X'inhu s-sors sottostanti?"

Jekk tirċievi informazzjoni mill-media soċjali, iċċekkja s-sors oriġinali

Iċċekkja l-kont biex tara jekk huwiex sors ivverifikat tal-media jew le. Nies li għandhom kredibilità ġeneralment itellgħu informazzjoni fil-bijografi tagħhom biex isaħħu l-kredibilità tagħhom. Impenja ruhek biss fuq "pjattaformi siguri" b'kontijiet verifikati u kontijiet fdati.

F'artikli tal-aħbarijiet, eżamina s-sorsi u kif jiġu ttrattati u referenzjati

Ġurnalisti li jaħdmu għal organizzazzjonijiet tal-aħbarijiet tradizzjonali għandhom sett ta' linji gwida dwar l-etika professjonali u se jaffermaw is-sorsi tagħhom. Huwa xieraq li tkun xettiku dwar artikli li jiddependu biss fuq sorsi mhux attribwiti mingħajr ebda tip ta' korroborazzjoni.

Taqrax it-titlu biss

Huwa importanti li taqra l-istorja kollha, ta' spiss, it-titli ewlenin huma qarrieqa u mhumiex hemm biex jinfurmaw. L-għan tat-titlu huwa li jġiegħlek tikklikkja fuq il-link jew tixtri l-gazzetta.

Ikseb l-aħbarijiet tiegħek minn diversi sorsi

In-nies għandhom jivverifikaw ma' sorsi oħra tal-aħbarijiet biex jikkonfermaw l-informazzjoni li jaqraw.

Osserva t-tweġibiet emozzjonali tiegħek

Jekk wara li taqra xi haġa r-reazzjoni tiegħek tkun emozzjoni estrema - rabja jew ferħ mhux mitigat, dan huwa indikatur ċar li għandek tiċċekkja sorsi oħra biex tikkonferma l-validità ta' dak li qrajt. Ħafna mill-eżempji ta' diżinformazzjoni huma mfassla mhux biex jinfurmaw iżda pjuttost biex jattivaw rabja qawwija jew rispons ta' biża'.

Meta tara li d-diżinformazzjoni qed tiġi kondiviża minn membri tal-komunitajiet tiegħek, ikkoreġiha bil-ħlewwa, mingħajr ma tinsulta l-intelliġenza tan-nies li jipubblikawha

In-nies jistgħu jirrispondu b'reżistenza jew jattakkaw jekk iħossuhom insultati, u jistgħu jidhru fin-narrattiva falza għall-prinċipju.

Jekk tiddeċiedi li twieġeb għad-diżinformazzjoni, żommha sempliċi u uża lingwaġġ sempliċi

Żomm f'moħħok li jista' jkun hemm nies li ma għandhomx livell għoli ta' fehim tal-qasam speċifiku, jew li jistgħu ma jgħidhxu hin jaqraw il-messaġġ tiegħek.

Uża komunikazzjoni proattiva u pożittiva, kun sempliċi u konċiż

Evita li tenfasizza d-diżinformazzjoni meta tikkontesta l-allegazzjonijiet foloz. Li tisjega għaliex id-diżinformazzjoni mhijiex korretta hija aktar effettiva minn sempliċement tittimbaha bħala falza.

Inkoraġġixxi lill-membri tal-komunitajiet online tiegħek iwieġbu d-diżinformazzjoni

Korrezzjonijiet mill-utenti u algoritmi (eż., ir-rakkomandazzjoni ta' artikli relatati li fihom korrezzjoni) jistgħu jkunu effettivi biex inaqqsu l-perċezzjonijiet ħżiena tal-komunità meta jwieġbu għad-diżinformazzjoni.

Għin lill-membri tal-komunitajiet tiegħek jiżviluppaw valutazzjoni kritika tal-kontenut li jaraw online

Aqsam dawn il-pariri u fakkar lin-nies li teżisti d-diżinformazzjoni fuq il-media soċjali kollha.

Uża pjattaformi ta' verifika ta' twissija/verifika tal-fatti.

Uża għodod li jindividwaw id-diżinformazzjoni biex issegwi fejn jissemew xi terminu jew suġġett partikolari

Dawn l-għodod jistgħu jgħinu wkoll biex jidentifikaw is-sostenituri li għandhom influwenza fil-komunitajiet online tagħhom.

Stenna li l-istess narrattiva ta' diżinformazzjoni terġa' tidher

Id-diżinformazzjoni hafna drabi hija persistenti u jeħtieġ li tneħħiha kemm-il darba.

